

Problemes tema 5

5.1 Volem introduir CO(g) a 10 at. i vapor d'aigua a 5 at. de pressió en un reactor a 700 °C i extreure $\text{CO}_2(\text{g})$ i $\text{H}_2(\text{g})$ a pressions parcials de 1.5 at. És possible des del punt de vista termodinàmic? Supposeu comportament de gas ideal. Dades: La constant d'equilibri a 700 °C per a la reacció $\text{CO(g)} + \text{H}_2\text{O(g)} \rightleftharpoons \text{CO}_2(\text{g}) + \text{H}_2(\text{g})$ és $K_p = 0.71$.

Solució. $\Delta G = -5.34 \text{ cal} < 0$, per tant, és possible des del punt de vista termodinàmic.

5.2. Per a la reacció en fase gasosa ideal $2\text{H}_2(\text{g}) + \text{O}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{H}_2\text{O(g)}$ a 600K, hi ha les següents variacions de magnituds termodinàmiques, $\Delta_r H^0 = -69342.3 \text{ cal}$; $\Delta_r S^0 = -91.9 \text{ cal/K}$. Calculeu:

- K_p per a aquesta reacció a 800 K (suposeu que $\Delta_r H^0$ és constant entre 600 i 800 K).
- Si en un recipient s'introdueix una mescla que conté 1 mol d' $\text{H}_2\text{O(g)}$, 0.5 mols d' $\text{H}_2(\text{g})$ i 0.3 mols d' $\text{O}_2(\text{g})$ a 800 K i una pressió constant de 5 atmosferes, determineu (mitjançant el càlcul de $\Delta_r G$) quin és el sentit espontani de la reacció. Calculeu també les pressions parcials d'equilibri d' $\text{H}_2(\text{g})$ i d' $\text{O}_2(\text{g})$.

Solució. a) 0.0722, b) Desplaçament a l'esquerra. Les pressions parcials de: $2\text{H}_2\text{O(g)}$, $\text{H}_2(\text{g})$ y $\text{O}_2(\text{g})$ són, 0.8677, 2.6761, 1.4562 at., respectivament.

5.3. Un mètode per a la producció d'àcid cianhídric (HCN) consisteix en la nitrogenació de l'acetilè (C_2H_2) d'acord amb l'equació: $\text{N}_2(\text{g}) + \text{C}_2\text{H}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{HCN(g)}$.

Al reactor entra un corrent equimolecular de $\text{N}_2(\text{g})$ i $\text{C}_2\text{H}_2(\text{g})$. La temperatura de reacció és constant (700 K). La pressió del reactor es manté a 200 atmosferes. Calculeu la fracció molar d'equilibri de l'HCN(g) en el corrent gasós de sortida.

Dades	ϕ_i^*	$C_p \text{ (cal/mol K)}$	$\Delta_f G_{298}^0 \text{ (cal/mol)}$	$\Delta_f H_{298}^0 \text{ (cal/mol)}$
$\text{N}_2(\text{g})$	1.25	6.6	0	0
$\text{C}_2\text{H}_2(\text{g})$	0.86	12.15	40700	44230
HCN(g)	0.32	6.1	27700	30700

Solució. 0.034.

5.4 La taula següent recull la massa molecular mitjana M de l'equilibri d'una mescla de NO_2 i N_2O_4 a una pressió total de 1.013 at. i tres temperatures diferents:

$t(^{\circ}\text{C})$	25	45	65
$M(\text{g/mol})$	77.64	66.8	56.51

- Calculeu el grau de dissociació del N_2O_4 i la constant d'equilibri a cadascuna de les tres temperatures.
  - Representeu $\text{Log}[K_p]$ vs. $1/T$ i calculeu el valor mitjà de $\Delta_r H^0$ per a la dissociació del N_2O_4 .
  - Calculeu la constant d'equilibri a 35°C.
  - Calculeu el grau de dissociació del N_2O_4 a 35 °C quan la pressió total és de 0.5 bars.
- Nota.** Se suposa comportament de gas ideal.

Solució. b) 14567.9 cal, c) 0.3106, d) 0.367

5.5 Obteniu una expressió per a l'entalpia lliure molar del butà en funció del grau d'avanç de la reacció a 1000 K i 1 at. de pressió, tenint en compte que el butà és una mescla d'isòmers n-butà i iso-butà. Calculeu G per a graus d'avanç de la reacció $n\_butà(\text{g}) \leftrightarrow iso\_butà(\text{g})$ amb valors $\xi = 0.2, 0.3, 0.4, 0.5, 0.6, 0.7$ i 0.8. Representeu G davant el grau d'avanç i comproveu que el mínim d'aquesta representació correspon al valor del grau d'avanç d'equilibri.

Dades. A 1000 K, $\mu^0(n\_butà) = 270 \text{ J/mol}$ i $\mu^0(iso\_butà) = 276.6 \text{ J/mol}$.

Nota. Aquest problema és convenient fer-lo amb el Mathematica.

5.6 Indiqueu qualitativament l'efecte d'un creixement considerable de la pressió (per exemple 500 at.) sobre l'equilibri gasós $\text{CO(g)} + \text{H}_2\text{O(g)} \rightleftharpoons \text{CO}_2\text{(g)} + \text{H}_2\text{(g)}$ a 600 °C i 1 at.

Dades	$\text{CO}_2\text{(g)}$	$\text{H}_2\text{(g)}$	CO(g)	$\text{H}_2\text{O(g)}$
$T_c(\text{K})$	304	33.2	134	647
$P_c(\text{atm})$	72.9	12.8	34.6	218

Nota. Per a $\text{H}_2\text{(g)}$: $T_r = T/(T_c + 8)$ $P_r = P/(P_c + 8)$

Solució. Un creixement de P des d'1 a 500 at., desplaça l'equilibri cap a l'esquerra.

5.7 Per a la fabricació de formaldehid es fa reaccionar una barreja d'aire amb vapor de metanol sobre un catalitzador de plata. En aquest procés la plata perd lentament el llustre metàl·lic i es desintegra parcialment. Utilitzant les dades següents, determineu si això pot ser degut (des d'un punt de vista termodinàmic) a la formació d'òxid de plata.

Dades: $T = 550\text{ °C}$. Pressió aire: 1 at.

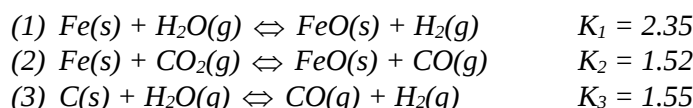
$\Delta H_{f,\text{Ag}_2\text{O}}^\circ = -2590\text{ cal/mol}$ (a 25°C). $\Delta H_{f,\text{Ag}_2\text{O}}^\circ = -7310\text{ cal/mol}$ (a 25 °C).

$C_p(\text{Ag}) = 6.4\text{ cal/mol K}$, $C_p(\text{Ag}_2\text{O}) = 15.7\text{ cal/mol K}$ i $C_p(\text{O}_2) = 7.5\text{ cal/mol K}$.

Ajuda. Es tracta de veure si el procés $2\text{Ag(s)} + 0.5\text{ O}_2\text{(g)} \rightleftharpoons \text{Ag}_2\text{O(s)}$ és espontani. La pressió parcial de l'oxigen serà l'existent a l'aire (pressió total 1 atmosfera).

Solució. $\Delta G = 7266\text{ cal} > 0$, per tant el procés suggerit no pot ser espontani.

5.8 Se tenen, a 973 K, els valors de las constants de equilibri següents:

Fent ús del concepte d'entalpia lliure i suposant comportament de gas ideal contesteu:

a) Podrà una mescla en proporcions equimoleculars de vapor d'aigua i hidrogen a 1 at. de pressió total, produir FeO(s) a partir del Fe(s) a 973 K? Quin serà l'efecte de fer créixer la pressió?

b) Tendirà a dipositar C(s) a 973K una mescla de composició: 12% molar de CO(g) , 9% molar de $\text{CO}_2\text{(g)}$ i 79% molar d'un gas inert a una pressió total d'1 atm? Per sobre o per sota de quina pressió això serà espontani, des del punt de vista termodinàmic?

Solució. a) La reacció (1) resulta espontània en el sentit que està escrita. Un creixement de P no fa cap efecte. b) Es formarà C(s) si $P > 6.27\text{ at.}$

5.9 Considereu la reacció $3\text{H}_2\text{(g)} + \text{CO}_2\text{(g)} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{OH(g)} + \text{H}_2\text{O(g)}$ de formació de metanol Se demana que:

a) Calculeu K_p a 400 atm i 700 K suposant comportament ideal para la fase gas.

b) Calculeu K_p en las mateixes condicions que abans però assumint comportament real para la fase gas.

c) Si a 400 atm i 700 K se mesclen 100 mols de cadascun dels quatre components, Quin és el sentit espontani de la reacció, sota la hipòtesi de comportament real?

Dades	$\Delta H_{f,298}^\circ(\text{cal/mol})$	$S_{298}^\circ(\text{cal/molK})$	$C_p^\circ(\text{cal/molK})$	$\phi_i^\bullet$
$\text{H}_2\text{(g)}$	0	31.24	6.88	1.12
$\text{CO}_2\text{(g)}$	-94046	51.1	8.87	0.98
$\text{CH}_3\text{OH(g)}$	-48039	57.34	10.54	0.66
$\text{H}_2\text{O(g)}$	-57790	45.12	8.03	0.60

Solució. a) $6.7 \cdot 10^{-7}$, b) $2.3 \cdot 10^{-6}$, c) sentit reacció cap a l'esquerra.

5.10 La F.E.M. d'una pila $\text{Zn}|\text{ZnCl}_2(m)-\text{AgCl}(s),\text{Ag}$ (en una mateixa dissolució de ZnCl_2 se submergeix un elèctrode de Zn i un altre de Ag. Hi ha AgCl precipitat) per a diverses concentracions molals (m) de ZnCl_2 , a 298K venen recollides en la taula següent (G. Scatchard and R.F. Teft, J.Am.Chem.Soc. 54 (1930) 2272):

m	E (volts)	m	E (volts)
0,002941	1,1983	0,04242	1,10897
0,007814	1,16502	0,09048	1,08435
0,01236	1,14951	0,2211	1,05559
0,02144	1,13101	0,4499	1,03279

Determineu el potencial de la pila en l'estat de referència $\Delta E^0 = E_{\text{AgCl/Ag}}^0 - E_{\text{ZnCl}_2/\text{Zn}}^0$ fent ús del Mathemàtica o el full de càlcul. Considereu primer que els coeficients d'activitats segueixen la llei límit de Debye-Hückel. Tot seguit useu la llei estesa i compareu els resultats.

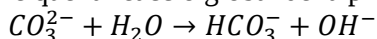
5.10b Considereu la concentració més diluïda del problema 5.10 ($m=0,002941$, $E=1,1983\text{v}$). Calculeu ΔE^0 a partir d'aquesta dada amb $\text{Log } \gamma_a = \frac{a\sqrt{I}}{1+b\sqrt{I}} z_i^2$. Considereu comportament ideal ($a = b = 0$), llei límit de Debye-Hückel ($a = -0.509, b = 0$) i llei estesa ($a = -0.509, b = 0.328$).

Una determinació acurada dels potencials d'elèctrode indica que, a 298K, $E_{\text{Zn}^{+2}/\text{Zn}}^0 = -0.76\text{v}$ i $E_{\text{AgCl/Ag}}^0 = 0.2223 - 0.05916 \text{Log } a_{\text{Cl}^-}$. Determineu els errors en el càlcul en cada cas.

5.11 A partir de les entalpies lliures de formació de Gibbs a 298K i 1 at. dels ions $\text{CO}_3^{2-}(aq)$ i $\text{HCO}_3^-(aq)$ que són -527.81 kJ/mol i -586.77 kJ/mol , respectivament, calculeu el potencial standard de la semi-pila $\text{HCO}_3^-|\text{CO}_3^{2-}, \text{H}_2$ (la reacció és: $\text{CO}_3^{2-} + \frac{1}{2}\text{H}_2 \rightarrow \text{HCO}_3^- + 1e^-$).

La connectem a una semi-pila d'hidrogen que fa de càtode: $\text{H}^+(aq)|\text{H}_2$ (la reacció d'aquesta és: $\text{H}^+(aq) + 1e^- \rightarrow \frac{1}{2}\text{H}_2$). Calculeu el potencial de la pila a pH=0 (condicions standard) i pH=7. Considereu comportament ideal i que la pressió d'hidrogen és 1at.

Si sumeu les semireaccions veureu que la reacció global de la pila és:

que sembla una reacció àcid-base... Podríeu indicar qui és oxidant i qui és reductor en aquesta pila $\text{HCO}_3^-|\text{CO}_3^{2-}, \text{H}_2||\text{H}_2\text{O}|\text{OH}^-, \text{H}_2$?

Solució: $E_{\text{HCO}_3^-|\text{CO}_3^{2-}, \text{H}_2}^0 = -0.61 \text{ volts}$. A pH=0, $\Delta E^0 = -0.61\text{v}$. A pH=7 $\Delta E = -0.197\text{v}$.

5.12 El potencial de la pila $\text{AgCl}_{aq}/\text{Ag}(s)||\text{BCl}_{2,aq}/\text{B}(s)$ a $T = 298\text{K}$, $P = 1 \text{ at.}$ corresponent a la reacció: $2 \text{AgCl}_{aq} + \text{B}(s) \leftrightarrow 2 \text{Ag}(s) + \text{BCl}_{2,aq}$ és $E = -0.05 \text{ v.}$ quan les concentracions en les semi-piles són $(\text{AgCl}) = 10^{-2}\text{M}$ i $(\text{BCl}_2) = 10^{-3}\text{M}$. (a) Calculeu la constant d'equilibri K_a a 298K d'aquesta reacció. (b) Calculeu el potencial E de la pila si afegim en cada semipila KNO_3 (que és un electròlit inert, i.e. que no intervé en la reacció redox) fins una concentració 1 molal.

Dades: llei de Debye-Hückel: $\text{Log } \gamma_a = -\frac{0.509 z_i^2 \sqrt{I}}{1+0.328 \sqrt{I}}$ amb $I = \frac{1}{2} \sum_i m_i z_i^2$; $\text{Ln } x = 2.3 \text{ Log } x$.

Solució: $K_a = 0.195$; $E = -0.028 \text{ v.}$